

Stravné

Zamestnanec má nárok na stravné, ak jeho pracovná cesta **trvá najmenej 5 hodín v rámci jedného kalendárneho dňa**. Stravné je určené pevnou sumou pre jednotlivé časové pásma a z tohto dôvodu sa jeho použitie zo strany zamestnanca nepreukazuje.

Trvanie tuzemskej pracovnej cesty za každý kalendárny deň je rozdelené na tri časové pásma:

- 5 až 12 hodín,
- nad 12 hodín do 18 hodín,
- nad 18 hodín.

Stravné sa pri tuzemskej pracovnej ceste poskytuje za každý kalendárny deň pracovnej cesty podľa dĺžky trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni.

Poskytovanie stravného pre osobitnú skupinu zamestnancov

Ak **v rámci jedného kalendárneho dňa zamestnanec vykoná niekoľko tuzemských pracovných ciest**, nárok na stravné sa posudzuje za každú pracovnú cestu samostatne.

Pri **viacdňovej tuzemskej pracovnej ceste** sa každý kalendárny deň vo vzťahu k nároku na stravné posudzuje samostatne.

Ak **zamestnanec, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania**, vykoná

- počas kalendárneho dňa viac pracovných ciest, z ktorých každá trvá menej ako 5 hodín, pričom celkový súčet trvania týchto pracovných ciest je 5 hodín a viac, patrí zamestnancovi stravné za celkový čas trvania týchto pracovných ciest,
- počas dvoch kalendárnych dní pracovnú cestu, ktorá trvá v každom kalendárnom dni menej ako 5 hodín a ktorá celkovo trvá najmenej 5 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume ustanovenej pre časové pásmo 5 až 12 hodín,
- počas jednej pracovnej zmeny v rámci dvoch kalendárnych dní viac pracovných ciest, z ktorých každá trvá menej ako 5 hodín, pričom celkový súčet trvania týchto pracovných ciest je 5 hodín a viac, patrí zamestnancovi stravné za celkový čas trvania týchto pracovných ciest.

So zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno dohodnúť v pracovnej zmluve alebo v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru:

- iné podmienky poskytovania stravného oproti zákonnej úprave,
- nižšie sumy stravného oproti štátom garantovanej výške, najviac však o 5 %.

(§ 5 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách)

Bezplatne zabezpečené stravovanie

Bezplatne zabezpečené stravovanie spĺňa tieto podmienky:

- zamestnanec na toto stravovanie nemôže mať výdavok,
- stravovanie musí byť poskytnuté zamestnancovi preukázaným spôsobom,
- nie je stanovená hodnota (cena) bezplatne zabezpečeného stravovania - ide o nepeňažné plnenie.

Zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu znamená zabezpečenie **troch hlavných jedál** počas tuzemskej pracovnej cesty a kalendárneho dňa, čo znamená raňajky, obed a večera.

Zamestnávateľ stravné zamestnancovi neposkytuje, ak má zamestnanec preukázateľne zabezpečené na tuzemskej pracovnej ceste bezplatné stravovanie v celom rozsahu.

Čiastočne zabezpečené bezplatné stravovanie znamená zabezpečenie **jedného alebo dvoch hlavných jedál** počas tuzemskej pracovnej cesty a kalendárneho dňa (napr. zabezpečenie len obeda, len večere, raňajok a obeda a pod.).

Zamestnávateľ nárokové stravné zamestnancovi **kráti**, ak má zamestnanec preukázateľne zabezpečené na tuzemskej pracovnej ceste čiastočné bezplatné stravovanie (napr. len obed ale v plnej výške).

Za zabezpečené stravovanie sa nepovažuje :

- poskytnutie obvyklého pohostenia (káva, obložený chlebič, obložená zemiľa, minerálna voda a pod.). Stravné slúži zamestnancovi na zabezpečenie si teplého jedla.
- poskytnutie zamestnancovi rôznych „stravovacích poukážok - gastro lístkov“. V tomto prípade sa zamestnancom poskytuje len určitá peňažná hodnota formou „lístka“ a nie stravovanie (napr. obed).

Krátenie stravného

Stravné sa kráti o vypočítanú nominálnu hodnotu, ktorá sa vypočíta zo stravného pre časové pásmo nad 18 hodín.

- Za bezplatne zabezpečené raňajky o 25 %.
- Za bezplatne zabezpečený obed o 40 % .
- Za bezplatne zabezpečenú večeru o 35 %.

Pri sumách stravného podľa opatrenia MPSVR SR č. 176/2019 Z. z. sa stravné, na ktoré má zamestnanec nárok v rámci kalendárneho dňa bude krátiť v prípade zabezpečenia:

- raňajok o 2,90 € (11,60 € x 25 % = 2,90 €),
- obeda o 4,64 € (11,60 € x 40 % = 4,64 €) a
- večere o 4,06 € (11,60 € x 35 % = 4,06 €).

Vo väzbe na vypočítanú nominálnu (menovitú) mieru krátenia stravného za bezplatne poskytnuté raňajky, bezplatne poskytnutý obed a za bezplatne poskytnutú večeru je potrebné upozorniť na to, že sa **nezaokrúhľuje** vypočítaná **nominálna (menovitá) miera krátenia**, ale podľa § 5 ods. 10 zákona o cestovných náhradách sa zaokrúhľuje až vypočítané, **určené stravné**, a to na **najbližší eurocent nahor**. Týmto spôsobom sa zaokrúhľuje stravné za každý kalendárny deň samostatne, nezaokrúhľuje sa stravné za pracovnú cestu ako celok.

Určené stravné = nárok na stravné pre dané časové pásmo v rámci kalendárneho dňa – vypočítaná miera krátenia za bezplatne zabezpečené jedlo (raňajky, obed, večera) bez zaokrúhľenia.

Ak má zamestnanec so zamestnávateľom dohodnuté iné podmienky poskytovania stravného, nominálna hodnota krátenia za raňajky, obed a večeru sa vypočíta z najvyššie dohodnutej sumy stravného medzi zamestnancom a zamestnávateľom.

Vypočítaná miera krátenia sa nezaokrúhľuje. Zaokrúhľuje sa až vypočítané stravné a to vždy na najbližší eurocent nahor.

Stravné sa kráti o vypočítanú nominálnu mieru krátenia. Kráti sa stravné, na ktoré má zamestnanec nárok v rámci kalendárneho dňa podľa času trvania tuzemskej pracovnej cesty.

Dôvody nekrátenia stravného

Stravné sa v prípade bezplatne zabezpečeného jedla nekráti, **ak zamestnanec stravovanie nemohol využiť z nejakých vážnych a opodstatnených dôvodov**, ktoré nezavinil (napr. skorší odlet lietadla, plnenie úloh zamestnávateľa čase podávania bezplatného stravovania a pod).

Ak zamestnanec z dôvodov, ktoré nezavinil zabezpečené jedlo, resp. poskytnuté raňajky nemohol prevziať, má právo tieto dôvody uviesť vo vyúčtovaní tuzemskej pracovnej cesty a oprávnený zamestnanec zamestnávateľa tento aspekt posúdi.

(§ 5 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách)

Vylúčenie poskytovania stravného počas prerušenia tuzemskej pracovnej cesty

Zamestnanec nemá nárok na stravné počas :

- dohodnutého prerušenia tuzemskej pracovnej cesty na žiadosť zamestnanca v období pred začiatkom výkonu práce na pracovnej ceste alebo v období po skončení výkonu práce na pracovnej ceste (§ 3 ods. 2).
- prerušenia tuzemskej pracovnej cesty z dôvodu návštevy rodiny (§ 4 ods. 1 písm. e).

(§ 5 ods. 10 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách)